

DRUGI BOG

Tako je to bilo otkako je prva zora
Pretvorila ravnicu u brda i doline,
I tako će biti do posljednje večeri.
Iz našeg su korijenja izbile
  rasplesane grane u nizini,
I mi smo rascvala pjesma
  mirisâ što se diže u visine,
Besmrtni i smrtni, rijeke blizanke što
  dozivaju more.

Nema praznine
  između jednoga i drugoga zova:
Ona je samo u uhu.
Vrijeme našem slušanju
  pruža pouzdanje,
I prožima ga vrućom željom.
Samo sumnja u smrtniku
  prigušuje zvuk.
Mi smo natkrilili sumnju.
Čovjek je dijete
  našega mlađeg srca.
Čovjek je bog koji se
  polako uzdiže;
A između njegove radosti
  i njegove boli
Mi spavamo
  i o tome sanjamo.

PRVI BOG

Sad ću ustati i ogoliti se
od vremena i od prostora,
I zaplesat ću na tome
negaženom polju,
I noge plesačici igrat će
s mojim nogama;
I zapjevat ću u tome višem zraku,
I ljudski će glas
zabrujati u mome glasu.

Prijeći ćemo u suton;
Možda zato da se probudimo
u osvit novoga svijeta.
Ali će ljubav ostati,
I znak njenoga prsta
neće se izbrisati.

Blagoslovljena kovačnica gori,
Iskre se dižu,
a svaka je iskra sunce.
Bolje bi nam, i mudrije, bilo
Potražiti kakvo sjenovito skrovište
i zaspati
u svojem zemaljskom božanstvu.
A neka ljubav, ljudska i krhka,
zapovijeda danu što se rađa.

ČETIRI PJESME O LJUBAVI I SMRTI

PORAZ

Poraze, moj Poraze, moja samotnosti
i moja odvojenosti,
Miliji si mi od tisuću pobjeda
I slađi mome srcu
od sve svjetske slave.

Poraze, moj Poraze, ti moja samospoznajo
i moj prkose,
Po tebi znadem da sam još
mlad i brzonog,
I da se ne dam u zamku
uvelih lovora.
I u tebi sam našao samoću
I radost što me se klone
i što me preziru.

Poraze, moj Poraze,
blistavi moj maču i moj štite,
U tvojim sam očima pročitao
Da osvojiti prijestolje
znači pasti u ropstvo,
I da biti shvaćen
znači biti srozan,
I da biti dokučen
tek znači doseći puninu
I poput zrela ploda pasti
da budeš pojeden.

LJUBAV

Kažu da čagalj i krtica
Piju iz onoga istog potoka
Na koji se i lav dolazi napojiti.

Kažu da orao i lešinar
Kljun zabijaju u isto truplo,
I da u miru žive, jedan uz drugoga,
Pokraj strvine.

O ljubavi, tvoja je gospodska ruka
Obuzdala moje žudnje,
I moju glad i moju žeđ
Izdigla do dostojanstva i ponosa,
Ne daj da ono snažnô u meni, i stalno
Jedenje kruha i pijenje vina,
U napast dovede moje slabo jastvo.
Daj radije da od gladi skapam,
I da se srce moje od žeđi sparusi,
Prije nego što ruku pružim
Za peharom koji ti nisi napunila
Ili za zdjelom koju ti nisi blagoslovila.

U GRADU MRTVIH

Tek sam jučer umakao gužvi grada

I otpješačio u tiha polja;

I dođoh do visòka brda

Gdje je priroda tako širokogruđo
razdala darove.

Popeh se na to brdo

i osvrnuh se na grad.

I gle, on se ukaza, sa svima svojim tornjevima
i hramovima,

Ležeći pod oblakom

gusta tmasta dima

što se izvija iz željezarâ i tvornicâ.

Dok sam sjedio, izdaleka motreći

djela čovjekova,

Učini mi se da ih je većina

uzaludna i jalova.

I s užitkom odvratih duh

od svega što

sinovi Adamovi izgradiše,

I pogledah polja,

to sjedište najveće slave Božje.

I posred njih spazih groblje s grobnicama

od blistava mramora i sa čempresima.

Ondje, između grada živih i grada mrtvih,

Sjedeći stadoh mozgati o beskrajnoj borbi

i neprekidnome metežu života,

I o posvemašnjoj težini

i o golemoj veličajnosti smrti.
Na jednoj sam strani vidio nadu i očaj,
ljubav i mržnju, bogatstvo i siromaštvo,
vjerovanje i nevjerovanje;
Na drugoj prašinu u prašini koju priroda miješa
Praveći od nje svoj svijet zelenila i raslinja
što buja u dubokome muku noći.
Dok sam o tome snatrio, gle, velika gomila,
sporo se vukući, zaokupi moju pažnju,
I začuh glazbu što je zrak punila
turobnim napjevima,
Prije nego što moje oči spaziše povorku
velikih i malenih među ljudima
Gdje zajedno kroče na sprovodu čovjeka
nekoć bogata i moćna:
Mrtvi i za njim živi.
Plakali su i glasno naricali puneći dan
vapajima i tužaljicama,
Sve do ukopišta.

I ondje se svećenici pomoliše mašući
kadionicama,
I svirači žalobno zasviraše u svirale.
Iziđoše govornici
zvonko izričući pohvalnice,
I pjesnici jecajući
brižljive stihove,
Dok sve ne bi privedeno
zamornome kraju.
I onda se gomila rasu
otkrivajući ponosnu grobnicu
koju izgradiše klesari
takmeći se među sobom,
I mnoge cvjetne kite i vijence

što ih spletoše
hitre i vješte ruke.
I potom se povorka vrati u grad,
dok sam ja sjedio izdaleka
sve to motreći i zabavljajući se.
I onda sunce stade tonuti na zapad,
a sjene se
liticâ i stabala počеше duljiti
dok odbacivahu
odjeću svoju od svjetlosti.
I tada pogledah i, gle,
spazih dvojicu muškaraca
gdje na ramenima nose
priprost drveni lijes.
I za njima je koračala žena,
sva u prnjama,
Držeći čedo na prsima,
a uz noge joj je išao pas,
pogledajući sad u nju,
sad u drveni lijes.
Samo su oni bili u sprovodu čovjeka
siromašna i skromna:
Žena koja tihim suzama iskazuje žalost,
Dijete što jeca jer mu majka plače i
vjerna životinja što ide
u nijemoj tuzi.
I kad stigoše do ukopišta,
Snesoš lijes u raku,
u zabačenu kutku,
udaljenom vrlo
od oholih mramornih grobnica.
Onda se vratiše, u muku i žalosti,
A pas se često osvrtaše na posljednje
počivalište prijatelja i gospodara,

Sve dok ne iščeznuše iz vida
zamakavši za drveće.

I uto ja prvo spustih pogled
na grad živih i rekoh sâm sebi:

»Ovo je za bogate i moćne«;

Potom pogledah na grad mrtvih i rekoh:

»I ovo je za bogate i moćne.«

I glasno zavapih:

»Gdje je onda boravište
slabih i ubogih, o Gospodine?«

To ja rekoh, i podigoh oči k nebu i oblacima,
divno ozarenima

zlatnim zracima velikoga sunca.

I začuh glas u sebi gdje govori: »Evo ovdje!«

SAMRTNIK I LEŠINAR

Čekaj, čekaj još samo tren, nestrpljivi prijatelju.

Ubrzo ću prepustiti ovu trošnu stvar:

Njena agonija, zamorna i beskorisna,

Privodi kraju moje strpljenje.

Ne bih htio da tvoja poštena glad

Predugo čeka u sadašnjem času,

Ali je ovaj lanac, premda skovan od daha,

Teško skršiti.

A želju za smrću,

Jaču od svega što je jako,

Koči tek želja za životom,

Slabija od svega što je slabo.

Oprosti mi, družo; predugo otežem.

To sjećanje dah moj zadržava;

Povorka pradavnih dana,

Vizija mladosti u snu provedene,

Lice koje ne da vjeđama da se sklope,

Glas što mi ječi u ušima,

Ruka koja mi dodiruje ruku.

Oprosti mi što suviše čekaš.

Sve je sad gotovo, nestalo je svega:

Lica, glasa, ruke i magle

što ih dovede ovamo.

Čvor je odvezan.

Uže je raskoljeno.

A ono što nije ni hrana ni piće

već je povučeno.

Priđi, moj gladni družo;

Trpeza je postavljena,

I obrok, priprost i oskudan,
Daje se s ljubavlju.
Dođi i zabij kljun svoj ovdje, slijeva,
I iz krletke njene iščupaj
                                  ovu manju pticu,
Kojoj krila više ne mogu lepetati:
Rado bih se s tobom vinuo u nebo.
Sad pođi, prijatelju, noćas sam
                                  tvoj domaćin,
A ti moj dragi gost.